

Thiết kế dự án hiệu quả: Sử dụng Kiến thức Ra quyết định

Đưa ra những sự lựa chọn đúng

Việc đưa ra quyết định là một kỹ năng quan trọng trong cuộc sống. Mỗi ngày chúng ta đưa ra hàng trăm quyết định khác nhau. Hầu hết các quyết định này đều không quan trọng hoặc không có những ảnh hưởng kéo dài trong đời sống của chúng ta. Nhưng cũng có những quyết định có thể làm thay đổi cuộc đời của chúng ta. Tất cả những nhà sư phạm đều cố gắng giúp học sinh trở thành những người đưa ra quyết định đúng.

Marzano (2000) mô tả các bước của việc đưa ra quyết định hay:

1. Suy nghĩ càng nhiều sự lựa chọn mà bạn có thể có càng tốt.
2. Suy nghĩ về những ưu điểm và khuyết điểm của mỗi sự lựa chọn.
3. Suy nghĩ về những thành công có thể xảy ra của những sự lựa chọn tốt nhất.
4. Chọn khả năng tốt nhất dựa trên giá trị và khả năng thành công của nó.

Có lẽ, bước đưa ra quyết định quan trọng nhất là bước đầu tiên, đưa ra các đáp án lựa chọn khác nhau. Con người thường gặp thất bại trong việc xem xét tất cả các lựa chọn có thể thực hiện khi suy ngẫm về một quyết định. Họ nghĩ rằng "Tôi có thể làm việc x hoặc tôi có thể làm việc y" mà không bao giờ nghĩ rằng có thể sẽ có z hoặc a, hoặc b hoặc thậm chí là a 1a hay a 2 b (Swartz 2000). Những quyết định quan trọng thì thường không đơn giản, và sự quyết định tốt nhất có lẽ sẽ xuất hiện sau khi cân nhắc cẩn thận. Động não là một kỹ thuật cho phép đưa ra nhiều giải pháp cho một quyết định.

Một khi có được một nhóm các khả năng hợp lý, những người đưa ra quyết định hay phải cân nhắc giữa những lợi ích và những mặt hạn chế của mỗi khả năng để đưa ra một sự lựa chọn đúng đắn. Kiến thức đóng một vai trò quan trọng trong việc đưa ra quyết định. Có đầy đủ thông tin là rất cần thiết để có một quyết định đúng.

Những học sinh chưa trưởng thành thường chỉ tập trung vào những kết quả trong thời gian ngắn và cũng có thể không cân nhắc đến ảnh hưởng của những lựa chọn của mình lên người khác. Đó cũng là những đặc tính của bản chất con người, một khi chúng ta đưa ra một quyết định thì chúng ta nghĩ là nó hợp lý, chúng ta cũng sẽ không xem xét một cách nghiêm túc các khả năng khác tốt hơn mà chúng ta có. Thực tế, chúng ta có thể từ chối chấp nhận bất cứ chứng cứ nào không ủng hộ quyết định của chúng ta, ngay cả khi nó có thể tin được.

"Nhận thức của người chưa trưởng thành giống như một bức ảnh mà ở đó ý nghĩa bị đóng băng chứ không phải hoạt động" (Swartz, 2000, p. 55).

Dạy cách đưa ra quyết định

Theo truyền thống, nhiều giáo viên khẳng định rằng họ đang "dạy" học sinh của mình phương pháp đưa ra quyết định bằng cách giao cho các em những vấn đề cần đưa ra quyết định để giải quyết. Phương pháp này được nhận thấy là ít hiệu quả nhất trong việc giúp học sinh học các kỹ năng đưa ra quyết định tốt (Swartz).

Hướng dẫn hiệu quả trong việc đưa ra quyết định liên quan đến việc định rõ kỹ năng quan trọng trong một hoạt động học tập, hoặc một giai đoạn của dự án. Nhiều kỹ năng khác nhau có thể thích hợp, nhưng việc dạy một kỹ năng nào một cách sâu sắc vào một thời điểm nhất định sẽ tạo ra những kết quả lớn hơn. Swartz đề nghị đặt những câu hỏi bằng miệng khi học sinh đưa ra quyết định, yêu cầu các em làm việc theo những nhóm nhỏ, đưa ra những công cụ bảng biểu để hướng dẫn các em theo đúng qui trình, và yêu cầu học sinh mô tả và xem lại các kỹ thuật của mình trong suốt quá trình và sau khi đưa ra quyết định. Dạy kỹ năng theo cách này giống như tạo ra những tình huống mới để học sinh nhớ lại những gì đã học khi phải đưa ra quyết định mới.

Những ví dụ về cách thức hướng dẫn đưa ra quyết định

Trong bài học, [Thú cưng của giáo viên](#) Tiếng Anh, các em học sinh tìm hiểu những con vật nuôi khác nhau và môi trường sống của chúng để chọn một con thú cưng cho giáo viên. Bài học này tạo nhiều cơ hội cho giáo viên thảo luận về những khía cạnh của việc đưa ra quyết định đúng. Khi học sinh đề xuất những con thú cưng, các em có thể được gợi ý về những hệ quả dài hạn của việc lựa chọn những vật nuôi khác.

- Thú cưng sẽ phát triển lớn như thế nào và giáo viên có thể có một con vật nuôi lớn đến cỡ nào?
- Thú cưng cần loại môi trường sống nào? Giáo viên có thể cung cấp đúng loại môi trường sống đó không? Chuyện gì sẽ xảy ra với thú cưng nếu nó sống trong một môi trường sống không thích hợp trong một thời gian dài?
- Thú cưng cần kiểu chăm sóc nào? Giáo viên có thể mang lại cho nó đúng kiểu chăm sóc đó hay không? Chuyện gì sẽ xảy ra với thú cưng nếu nó sống trong điều kiện chăm sóc không đúng cách một thời gian dài?

Những học sinh cấp II nghĩ về điều gì tạo ra một anh hùng trong bài học [hùng bất diệt](#). Tiếng Anh Bài học này cung cấp cho các em cơ hội suy nghĩ về những giá trị và mục tiêu của những anh hùng đương đại. Bài học này có thể chỉ ra cách thức những người khác nhau đưa ra những quyết định khác nhau dựa trên những giá trị và lòng tin của bản thân mình. Giáo viên có thể yêu cầu học sinh nghĩ về những giá trị của các anh hùng mà các em đã đề xuất và sau đó đưa ra những sự hướng dẫn rõ ràng về cách thức làm cho những giá trị này phù hợp với bản thân mình.

Những học sinh lớn tuổi hơn học về các ngôn ngữ khác nhau thế giới chọn một nước để viếng thăm trong bài học [Vamonos!](#) Tiếng Anh Trong lúc các học sinh thực hiện dự án, giáo viên có thể làm nổi bật những khía cạnh khác nhau trong quyết định chọn nước của các em, nhấn mạnh việc đưa ra quyết định có liên quan đến hàng loạt những nhân tố phụ phức tạp, chẳng hạn như khí hậu, sự nghỉ ngơi giải trí, ngôn ngữ địa phương, thị hiếu cá nhân...Việc giúp học sinh nhớ xem xét các nhân tố cũng như hệ quả của sự lựa chọn của mình trong thời gian ngắn và dài hạn là một kỹ năng có thể ứng dụng vào những dự án khác trong trường học hoặc trong đời sống.

Lưu ý đối với giáo viên muốn học sinh của mình trở thành những người đưa ra quyết định đúng đắn. Một vài chương trình cung cấp cho học sinh một danh sách các bước cụ thể để thực hiện khi đưa ra quyết định. Điều này có lẽ không phải là cách tốt nhất để dạy các kỹ năng. Việc đưa ra quyết định không phải luôn luôn tuân theo các bước tuần tự. Một số học sinh có những tính cách và suy nghĩ riêng có thể không chấp nhận những bước cứng nhắc trong khi đưa ra quyết định và không chấp nhận tuân theo các bước được đưa ra. Các em sẽ không tập trung suy nghĩ về những quyết định cần có. Hãy giúp các em học sinh tìm ra cách thức cụ thể phù hợp với các em và giúp các em tính đến tất cả những thông tin cần thiết để đưa ra quyết định đúng đắn. Cách thức để làm việc này rất đa dạng, phụ thuộc vào tính cách của từng em học sinh. Giúp học sinh chia tách các phương pháp ra quyết định thành 2 nhóm: một nhóm mềm dẻo và một nhóm có tính ứng dụng sẽ có ý nghĩa hơn với học sinh và giúp chúng sử dụng những kỹ năng này trong cuộc sống

Tài liệu tham khảo

Langer, E.J (1989) Sự chú tâm. New York: Merloyd Lawrence.

Marzano, R.J (2000). Thiết kế phân loại mới về những mục tiêu giáo dục. Thousand Oaks, CA: Nhà xuất bản Corwin.

Swartz, R.J. (2000). Suy nghĩ về những quyết định. Trong A.L.Costa (Ed). Phát triển tư duy: một đầu sách về dạy học tư duy, (trang 59-66). Alexandria, VA:ASCD.